

ISSN 1640 – 1409

**STOWARZYSZENIE
LIGA OCHRONY PRZYRODY**

**Zarząd Okręgu
w Słupsku**

AKTUALIA OCHRONY PRZYRODY 2008/1. (31)

- -

Słupsk, marzec 2008 r.

debet 24107

ZESZYT INFORMACYJNY Z.O. LOP SŁUPSK
Nr 1/2008 (31). Rok XVI. – marzec 2008 r.

DO CZYTELNIKÓW....

Wkroczyliśmy już w 16-sty rok wydawania naszych Zeszytów Informacyjnych. 30 dotychczasowych numerów „AKTUALII ...” zawiera znaczny ładunek dowodowy działalności organizacyjnej i problemowej LIGI OCHRONY PRZYRODY na polskim wybrzeżu nadbałtyckim, w jego środkowej części.

To dzieło wymagało sporego wysiłku w wielu aspektach. Dlatego też, w tym miejscu, wyrażamy serdeczną wdzięczność wszystkim Sponsorom, którzy okazwali nam życzliwość i daleko idącą pomoc, a przede wszystkim licznym Autorom za bezinteresowne użyczenie swych tekstów i opracowań.

Rok jubileuszowy – 80-lecie istnienia w Polsce Stowarzyszenia LIGA OCHRONY PRZYRODY i 55-lecia jej działalności w Okręgu Słupskim jest szczególnie akcentowany w niniejszym Zeszycie „AKTUALII ...” - 1/2008 (31).

Słupsk w marcu 2008 r.

Zarząd Okręgu LOP w Słupsku
oraz Redakcja „AKTUALIÓW ...”

PRZEGLĄD DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO-PROBLEMOWEJ ZARZĄDU OKRĘGU STOWARZYSZENIA LIGA OCHRONY PRZYRODY W SŁUPSKU W 2007 ROKU.

Obok normalnej działalności organizacyjno - statutowej, jak:

- trzy zebrania Zarządu Okręgu LOP w dniach: 17 I, 19 VI, 26 X 2007 r.,
- uczestnictwo Prezesa Z.O. w zebraniu plenarnym Zarządu Głównego LOP w Warszawie dnia 23 VI 2007 r.,
- liczne konsultacje na tematy organizacyjne, problemowe i finansowe w Starostwach Powiatowych, w Urzędzie Miejskim w Słupsku, z Władzami Oświatowymi, w Bibliotece Głównej Akademii Pomorskiej w Słupsku, w Bibliotekach Publicznych Słupska, Człuchowa, Przechlewa, Lęborka, w Słupskiej Delegaturze Inspektoratu Ochrony Środowiska, w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym, w Radzie Okręgowej Polskiego Związku Łowieckiego, w Centrum Inicjatyw Obywatelskich w Słupsku, w Nadleśnictwach położonych na obszarze Słupskiego Okręgu LOP, w Regionalnych Dyrekcjach Lasów Państwowych w Szczecinku i Gdańsku,
- udział w naradach i konferencjach – np. uczestnictwo dwóch osób ze Słupskiego Okręgu LOP w V-tym ogólnopolskim Zjeździe Nauczycieli – Regionalistów (organizowanym przez Radę Krajową **Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych R.P.**) w Sopocie i w terenie w dniach 8-10 listopada 2007 r.
- liczna korespondencja oraz obsługa interesantów w Biurze Z.O. LOP -
- znaczną rolę odgrywały też interwencje, działalność wydawnicza, edukacja młodzieży poprzez konkursy przyrodnicze, organizowanie imprez problemowych i t.p.

a) Kilkakrotnie występowaliśmy z interwencjami n.t. wycinki drzew i niszczenia zakrzewień, odławiania lisów na obrzeżach Słupskach, ochrony przepławki dla ryb łososiowatych na Słupi w Słupsku i in.

b) Wydano drukiem dwa kolejne Zeszyty Informacyjne Z.O. LOP Słupsk „AKTUALIA OCHRONY PRZYRODY” Nr 1/2007 (29), stron 28 i Nr 2/2007 (30), stron 24, Rok XV. ISSN 1640-1409.

c) Wydrukowano także partię „Rozkładów zajęć szkolnych” oraz formularze okolicznościowych, ozdobnych legitymacji LOP dla młodzieży szkolnej. Obie te pozycje akcentują przypadające w 2008 r. – 80-lecie LOP w Polsce i 55-lecie pracy LOP na Ziemi Słupskiej (1928-1953-2008).

d) Nadto współuczestniczyliśmy (Z.O. LOP wspólnie z STSK Słupsk) w redagowaniu i wydaniu pozycji regionalistycznej p.t. „Materiały do poznania regionalizmu słupskiego” Słupsk 2007 r., stron 144, Tom VIII, ISBN 978-83-911137-7-6. Nakład 580 egz.

e) Kontynuowano prace terenowe (dr Mariusz **Kasprzak**) nad badaniem i praktyczną ochroną sowy płomykówki i nietoperzy w powiatach Województwa Pomorskiego (rozpoczęte w 2002 r.). Corocznie wydawane są w Słupsku publikacje o tych pracach w formie broszur, pocztówek, zakładerek do książek, kalendarzy. Finansowanie tego przedsięwzięcia polega na wykorzystaniu dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz poszczególnych Starostw Powiatowych, które podjęły tę akcję.

f) Systematycznie przeprowadzano konkursy przyrodnicze dla młodzieży LOP-owskiej:

- „Mój Las” – etap regionalny w Słupsku z 99-ma pracami konkursowymi z 21 szkół. Nagrodzono 8 prac i wyróżniono 6. Cztery prace przekazano do etapu centralnego w Warszawie.

- „Na najbardziej aktywne szkolne koło LOP Okręgu Słupskiego” – edycja VI. Wyróżniono cztery koła i ich szkolnych opiekunów.

- „Słupski Konkurs Sozologiczny”; kolejny XVIII. z 282 pracami z 14 szkół. Nagrodzono autorów 58 odpowiedzi konkursowych, w postaci upominków rzeczowych.

- Ułatwiano też szkolnym kołom bezpośredni udział w konkursach pozaregionalnych.

g) W salach Filii Nr 8 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Dąbrowskiej w Słupsku urządzano tradycyjne wieczornice z okolicznościowymi wystawami, prelekcjami i dyskusją, w systemie współpracy STSK – LOP – PTTK Słupsk.

- Dnia 12 I 2007 r. – Spotkanie z bibliotekarzami słupskimi i dyskusją n.t. wydawnictw regionalnych STSK, LOP, PTTK, z udziałem 21 osób.

- Dnia 23 IV 2007 r. – Wystawa, prelekcja i dyskusja n.t. twórczości Leona **Wyczółkowskiego** (1852-1936) i Antoniego **Serbeńskiego** (1886-1957) pod hasłem: „Ciągłość idei artystycznych i następstwo pokoleń (1852-1957)”, z uczestnikami w liczbie około 50 osób.

- Dnia 26 IV 2007 r. – Spotkanie z bibliotekarzami słupskimi z prelekcją i dyskusją n.t. wystawy i wydawnictw z nią związanych; obecnych 10 osób.

- Dnia 17 XII 2007 r. – Tradycyjny, grudniowy „DZIEŃ SŁUPSKIEGO KRAJOBRAZU” – wystawa dotycząca szlaków turystycznych PTTK, prelekcja, dyskusja, spotkanie towarzyskie i „Opłatkowe”, wraz z częścią artystyczną wykonaną przez uczennice Technikum Rolniczego im. Wł. St. Reymonta w Słupsku. Uczestniczyło 85 osób.

Szkolne Koła LOP pracują w znacznej mierze według pomysłów swych szkolnych Opiekunów oraz wytycznych Władz LOP – Zarządu Głównego i Zarządu Okręgu.

Łączność z jednostkami terenowymi utrzymywano poprzez nasze własne wydawnictwa regionalne, jak i kolportaż innych materiałów, np. Miesięcznik LOP „PRZYRODA POLSKA”, plakaty, broszury tematyczne, ulotki, kalendarze LOP.

W roku sprawozdawczym – 2007, składki członkowskie LOP opłacili, (według bilansu rocznego) 804 osoby, w tym 685 młodzieży i 119 dorosłych + jeden członek wspierający („zbiorowy”), które to liczby oznaczają, stosownie do statutu LOP (§ 18), faktyczny stan osobowy naszego Okręgu LOP.

Za pomoc merytoryczną i finansową wyrażamy naszą wdzięczność – przede wszystkim – Urzędowi Miejskiemu w Słupsku oraz Starostwu Powiatowemu w Słupsku i innym Starostwom, które włączyły się do czynnej ochrony sowy płomykówki i nietoperzy, Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku za finansowanie znacznej części przedsięwzięcia czynnej ochrony płomykówki i nietoperzy, a także Nadleśnictwom L.P. za wspieranie, swoją postawą, działań statutowych Stowarzyszenia LOP, jak również Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Dąbrowskiej w Słupsku za stałe użyczanie swych pomieszczeń na nasze wystawy problemowe i spotkania wieczornicowe, a zwłaszcza za bardzo życzliwe udostępnianie swych zbiorów w zakresie przyrody i geografii młodym autorom opracowań zoologicznych i środowiskowych, a dalej także – Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku za systematyczne zasilanie swymi darami książkowymi, stanowiącymi następnie część nagród – upominków dla zwycięzców w dorocznych młodzieżowych konkursach przyrodniczo-zoologicznych.

Szczególną wdzięcznością darzymy wszystkich naszych społecznych działaczy, którzy swoją bezinteresowną pracą wypełniają LOP-owskie hasło widniejące na proporczyku Stowarzyszenia: „Ochrona przyrody – to służba dla Narodu, służba dla Nauki, służba dla całej Ludzkości”

Sekretarz Z.O. LOP
mgr Andrzej Gorski

Prezes Z.O. LOP
dr inż. Józef Cieplik

**OBCHODY 80 ROCZNICY POWSTANIA
LIGII OCHRONY PRZYRODY W POLSCE (1928-2008)
ZORGANIZOWANE W ZESPOLE SZKÓŁ W PRZECHELEWIE –
„CHROŹMY PRZYRODĘ DLA SIEBIE”.**

Oba Szkolne Koła LOP w Przechlewie – przy Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka (40 osób) i przy Publicznym Gimnazjum (30 osób), już w listopadzie 2007 r. rozpoczęły prace przygotowawcze do obchodów 80-lecia powstania w Polsce Stowarzyszenia LIGA OCHRONY PRZYRODY. Przygotowano więc szczegółowy „Projekt obchodów 80 rocznicy Ligi Ochrony Przyrody w Zespole Szkół w Przechlewie”, według którego przebiegały późniejsze prace.

Społeczność szkolną informowały o 80-leciu LOP specjalnie zredagowane gazetki ścienne. Wszystkie gimnazja powiatu człuchowskiego i gminy Konarzyny (obecnie powiat chojnicki) zaproszono do udziału w imprezach jubileuszowych w Przechlewie.

W dniu 3 01 2008 r. odbył się w Przechlewie sejmik młodzieży gimnazjalnej z tematem wiodącym: „Czy młodzież może uratować ginącą przyrodę?”. Na tej imprezie uczestnicy zapoznali się z dorobkiem Ligi i jej historią prezentowanymi na bogatej wystawie plakatów, plansz, fotografii oraz wydawnictw książkowych i prasowych eksponowanych w salach i korytarzach szkolnych, łącznie z osiągnięciami programu edukacyjnego „Bocian” realizowanego przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”. Pokazano także otrzymane dyplomy i odznaczenia nadane za konkretną pracę problemową i organizacyjną w Stowarzyszeniu LOP.

Wysłuchano też dwóch referatów programowych: „Geneza rozwoju cywilizacji i ruchu ochrony przyrody w świecie” wygłoszonego przez Prezesa Z.O. LOP w Słupsku dra inż. Józefa Ciepłika oraz „Ochrona lasu i jego zasobów zadaniem dla każdego” przedstawionego przez mgr inż. Ewę Szatek z Nadleśnictwa Niedźwiady w Przechlewie.

Po tej dawce wiedzy młodzi uczestnicy przystąpili do prac warsztatowych nad problemem: „Czy młodzież może uratować ginącą przyrodę?”. Warsztaty, przy pomocy metod aktywizujących, prowadziła niżej podpisana inicjatorka tegoż sejmiku i równocześnie opiekunka Szkolnych Kół LOP przy Zespole Szkół w Przechlewie. Losowo dobrane grupy robocze otrzymały wskazówki organizacyjne danej metody aktywizującej. W podziale na metody „Mapa mentalna”, „Dywanik pomysłów”, „Meta-plan”, „Analiza SOFT”, „Drzewko decyzyjne” – zawarto zasadnicze pytania: „Co robi młodzież, aby ratować ginącą przyrodę?”, „Co może zrobić

młodzież ...?”, „Czy młodzież może uratować ...?”, „Czy młodzież powinna ratować ...?”. Postawiono też pytania szczegółowe: „Co jest satysfakcjonujące w działaniach na rzecz przyrody?”, „Jakie szanse mają działania na rzecz przyrody?”, „Jakie błędy popełniane są wobec przyrody?”, „Co zagraża działaniom na rzecz przyrody?”.

Po opracowaniu zagadnień nastąpiła prezentacja materiału wypracowanego w poszczególnych grupach. Przeanalizowano problem przyrody i człowieka w środowisku. Prezentacja pozwoliła wypracować wnioski, ustalić priorytetowe cele i wartości wpływające z tych obrad.

Wnioski:

1. Dzieci i młodzież podejmują różne działania na rzecz ochrony środowiska.
2. Młodzież powinna nadal podejmować różnorodne działania na rzecz ochrony ginącej przyrody, pomnażania zasobów przyrody ożywionej, nieożywionej i krajobrazu.
3. Chrońmy przyrodę dla siebie i dla przyszłych pokoleń. Pragniemy ratować wszystkie istoty w celu zachowania bioróżnorodności biologicznej w naszym regionie, ojczyźnie, na Ziemi.
4. Poprzez edukację, kulturę, etykę ekologiczną i przyjazne działania pragniemy ochraniać i odnawiać zasoby środowiska przyrodniczego.
5. Opowiadamy się za humanitarnym stosunkiem do ojczystej przyrody i zrównoważonym rozwojem na naszej planecie, Ziemi.

Następnie przedstawiono szereg zagadek przyrodniczych, których rozwiązywanie wprowadziło interesujące urozmaicenie w przebiegu całej imprezy. Zakończył ją występ ze śpiewaczym programem artystycznym i swobodną dyskusją towarzyską oraz rozdaniem pamiątkowych „zaświadczeń” o uczestnictwie w sejmiku gimnazjalnym.

W dniu 7 01 2008 r. opiekunka kół LOP przeprowadziła wśród młodzieży zróżnicowane dla poziomu szkoły podstawowej i gimnazjum konkursy n.t. „Las i jego mieszkańcy”. Za prawidłowe rozwiązanie zadań konkursowych wszyscy członkowie kół otrzymali nagrody w postaci ołówków i zakładkę ufundowanych przez organizatora konkursów, t.j. Nadleśnictwo Niedźwiady w Przechlewie.

Dnia 8 01 2008 r. w Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Przechlewie odbyły się uroczystości rocznicowe „80 lat LOP” pod hasłem „Chrońmy przyrodę dla siebie”. Społeczności szkolnej przybliżono historię i idee LOP oraz przedstawiono program artystyczny w wykonaniu młodzieży LOP-owskiej z tejże szkoły.

Główne uroczystości rocznicowe odbyły się 9 stycznia 2008 r. w Publicznym Gimnazjum. Udział w nich wzięli zaproszeni goście, na co dzień współpracujący z kołami LOP i ich szkolną opiekunką. Licznie przy-

byli przedstawiciele samorządu terytorialnego, leśnicy Nadleśnictwa Niedźwiady, rodzice, nauczyciele oraz myśliwi, pszczelarze, wędkarze, stolarze, hodowcy psów, pracownicy różnych zakładów pracy oraz młodzież gimnazjalna.

Spotkanie rocznicowe „80 lat LOP” pod hasłem „Chrońmy przyrodę dla siebie” prowadzili członkowie koła przy Publicznym Gimnazjum, przedstawiając tematy: „ Historia powstania Stowarzyszenia Wyższej Użyteczności Ligi Ochrony Przyrody” oraz „ Wyniki obrad Sejmiku Młodzieży Gimnazjalnej” z dnia 3 stycznia 2008 r.

Program artystyczny tej imprezy przygotowali członkowie koła LOP przy Szkole Podstawowej w Przechlewie.

Okolicznościowe „Dyplomy – Podziękowania” za dotychczasową współpracę, szerzenie idei ochrony przyrody i wspieranie działań Szkolnych Kół LOP w Przechlewie wszystkim zaproszonym wręczyła niżej podpisana opiekunka tych Kół. Natomiast Dyrektor Zespołu Szkół mgr Piotr **Muchowski**, wraz ze słowami podziękowań, wręczył opiekunce kół symboliczny bukiet kwiatów. Wśród gości składających gratulacje i życzenia wystąpił też Nadleśniczy Nadleśnictwa Niedźwiady w Przechlewie mgr inż. Ireneusz **Jajdzewski** zapewniając młodym przyrodnikom poparcie Nadleśnictwa w ich owocnych działaniach sozologicznych.

Wystawa jubileuszowa LOP cieszyła się dużym zainteresowaniem, także i rodziców przybyłych na okresowe zebranie w szkole w dniu 10 stycznia 2008 r.

W oparciu o ekspozyty wystawy opiekunka kół LOP przeprowadziła specjalne lekcje przyrody dla klas IV-V w dniu 10 stycznia 2008 r.

Obchody rocznicowe LOP zjednoczyły wszystkich tych, którym bliskie są sprawy przyrody i idee jej ochrony (czyli sozologii). Były też dobrą lekcją pokory wobec przyrody.

Przypis od redakcji:

Zamieszczone sprawozdanie autorstwa Pani mgr Janiny **Łowieckiej**, opiekunki Szkolnych Kół LOP przy Zespole Szkół w Przechlewie jest skróconą wersją obszernego opracowania tejże Autorki, nadesłanego do Zarządu Okręgu LOP w Słupsku i zarejestrowanego w aktach pod pozycją – LOP.-Prez.-Sł.-02/2008.

Relację z imprezy w dniu 3 I 2008 r., autorstwa redaktora Mariusza **Rutkowskiego** zamieścił „Dziennik Człuchowski” z dnia 1 lutego 2008 r. p.t. „Gmina śliczna i ekologiczna” – Przechlewo. Sejmik Młodzieży Gimnazjalnej.

BOCIANY I ŻABY POJAWIAJĄ SIĘ WIOSNĄ

W Zespole Szkół w Przechlewie (powiat człuchowski) działają dwa Szkolne Koła LOP: przy Szkole Podstawowej i przy Publicznym Gimnazjum. W roku szkolnym 2005/2006 każde z nich liczyło po 23 członków, a w roku 2006/07 odpowiednio 40 i 30. Każde z tych Kół pracuje według opracowanych corocznie programów, pod okiem Opiekunki - nauczycielki.

Ważnym działem pracy kół są zadania związane z realizacją „Programu Edukacyjnego BOCIAN” PTPP „pro Natura” Wrocław. W ramach działań zrealizowaliśmy wiele zadań i zagadnień, które cieszyły się zainteresowaniem tak członków kół, jak i społeczności szkolnej.

Na naszych terenach żaby i bociany znajdują doskonałe warunki do bytowania. Są tu liczne jeziora, mokradła i bagna. Rechot żab wiosną jest powszechnie słyszany przez mieszkańców gminy (Przechlewo). Gdy przyroda budzi się do życia, członkowie kół LOP przystępują do realizacji zadań i podejmują działania uatrakcyjnijające życie szkolne.

W dniu 15 03 2006 r. z okazji „Dnia Wierzby – Polska” (21.03) członkowie Koła LOP Szkoły Podstawowej, z zebranych maskotek i figurek żab i żabek, wykonali wystawę n.t.: „Wiosna pełna rechotu i klekotu”. Pod wierzbą, na której siadł bocian spotkała się żabia gromada i oczekiwała wiosny.

W deklaracji, opracowanej przez młodocianych LOP-owców, żabia gromada wyraziła swoje poglądy o środowisku i człowieku:

- a) świat jest piękny i czynimy go jeszcze piękniejszym
- b) zachwycamy się czystym środowiskiem
- c) kochamy ludzi i ich mądre działania na rzecz zwierząt
- d) martwimy się o przyszłość naszych dzieci i Ziemi
- e) jesteśmy za recyklingiem
- f) tylko w czystej wodzie możemy dbać o właściwą higienę
- g) popieramy właściwe, trafne działania ekologów.

Wystawa wniosła wesoły nastrój, a jej organizatorzy pozowali pod wierzbą do wspólnego zdjęcia.

Przed „Dniem Wiosny”, który nasze koła LOP obchodzą też jako „Dzień Wierzby – Polska”, 21 03 2007 r. została zorganizowana wystawa p.t.: „Strachy i bociany”. Połączyła ona różne elementy tak charaktery-

tyczne dla polskiego krajobrazu, jak „straszne” strachy i bociany, w samodzielnym wykonaniu naszych młodych LOP-owców. Autorzy najbardziej efektywnych figurek zostali nagrodzeni upominkami (12 osób).

Wystawa ta została też zaprezentowana społeczności lokalnej w Bibliotece Publicznej im. Jana Kochanowskiego w Przechlewie w dniach 21 do 24 maja 2007 r., celem przybliżenia działań Koła w zakresie realizacji „Programu Ochrony Bociana Białego i jego Siedlisk” oraz „Programu Edukacyjnego BOCIAN” Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Przyrody „pro Natura” Wrocław.

W dniach od 20 do 30 marca 2006 r. propagując „Program Edukacyjny BOCIAN” rozpoczęliśmy obserwację bocianich gniazd na terenie gminy Przechlewo w sezonie 2006. Specjalnie wybrani obserwatorzy otrzymali wskazówki oraz instrukcje odnośnie wypełniania formularzy i kart obserwacji gniazd i żerowisk bocianów, a także terminów przylotów tych ptaków. Zainwentaryzowano 26 gniazd. Wyniki obserwacji w postaci specjalnego raportu odesłaliśmy organizatorowi „Programu” do 15 października. Podczas uroczystych apeli szkolnych wyróżniono 24 uczniów – obserwatorów upominkami rzeczowymi.

Światowy Dzień Ptaków Wędrownych – 10 05 2006 r. zasygnalizowano w szkole okolicznościową gazetką ścienną, na której przedstawiono ptaki wędrujące do i z Polski, w tym m.in. bociana.

W dniu 30 05 2006 r. urządzono wystawę pokonkursową jako odpowiedź na konkurs ogłoszony przez Zarząd Główny LOP p.n. „Ogólnopolska Wystawa Prac Plastycznych. Przystanek 329”, na której znalazły się też prace plastyczne członków Koła LOP przy S.P. Przechlewo o bocianie. Pięcioro uczestników konkursu otrzymało dyplomy szkolne.

6 06 2006 r. wyeksponowano w szkole kolejną wystawę pokonkursową prac plastycznych o bocianie, wykonanych przez uczniów Publicznego Gimnazjum w Przechlewie.

29, 30 i 31 maja 2007 r. odbyliśmy trzy wycieczki pod bocianie gniazdo i na pobliską łąkę, celem poznania bocianów i ich żerowisk.

Gazetki szkolne promowały bociany. W szkole podstawowej hasłem przewodnim z okazji Dnia Bociana 2007 r. był plakat n.t. „Bocian i krowa to para wyborowa”. Przedstawiał on biało-czarne zwierzęta spotykane na naszych łąkach, t.j. wesołą krówkę, poszukującego karmy bociana i wesołe żabki ukryte wśród traw.

Przed Dniem Bociana 2007 w obydwu placówkach – Szkola Podstawowa i Publiczne Gimnazjum w Przechlewie – przeprowadzono konkurs wiedzy o bocianie p.n. „Bocian”. Zwycięzcami zostało troje uczniów z S.P. i troje z Gimnazjum. Trofeum zwycięzców były dyplomy.

W dniach 29-31 maja 2006 r. zostały zrealizowane zajęcia zawierające zadania edukacyjne według „Programu Edukacyjnego BOCIAN” PTPP „pro Natura” z Wrocławia: „Rok z życia Bociana”, „Bocian w folklorze”, „Czym żywią się nasze boćki”.

W Publicznym Gimnazjum w Przechlewie zrealizowano ponadto „Program Ochrony Bociana Białego i jego siedlisk” oraz tematy: „Polska królestwem bocianów”, „Bocianie stołówki”, „Podróżujemy razem z bocianami”, a także przeprowadzono obserwacje bocianich żerowisk „Bociania łąka”. W toku tych działań stwierdzono zmniejszenie się populacji bocianów o 30% w ostatnim sezonie. Dociekamy czym zostało ono spowodowane. Bociany to temat wielu dyskusji i niekończących się rozmów.

Interesującą formą zajmowania się uczniów problemami bociana jest tworzenie małych form literackich – wierszyków, rymowanych powiedzonek, zagadek, a nawet i rebusów. Ostatnio ujawniło się w szkole jedenaścioro młodocianych autorów w tym zakresie (z inicjatywy opiekuna szkolnych kół LOP).

W Przechlewie wytworzyła się tradycja, że wręczanie legitymacji członkowskich szkolnych kół LOP dokonuje opiekunka kół właśnie z okazji Dnia Bociana i Dnia Dziecka.

MGR INŻ. STANISŁAW JULIUSZ FARBOWSKI (1909 – 1969)

Z zawodem leśnika kojarzy się zazwyczaj kolor zielony i to ze względu na zielen lasu i roślin, którymi się na co dzień zajmuje, ale też i na barwę służbowego munduru. Istnieje jednak grupa zawodowa, którą potocznie nazywamy „Leśnicy w granatowych mundurach”. Do takich właśnie należał mgr inż. leśn. Stanisław Juliusz **Farbowski**, który w początkowej fazie swej kariery zawodowej chodził w mundurze zielonym jako pracownik śródlądowych lasów, a w końcu przywdział mundur granatowy, marynarski, oddając swą pracę i umiejętności lasom nadmorskim, zarządzanym przez Urząd Morski, pozostającym w gestii resortu Żegluga (ówcześnie).

Stanisław **Farbowski** urodził się w Jarosławiu dnia 1 września 1909 r. Tam też kształcił się później w miejscowym Gimnazjum im. Augusta Witkowskiego, uzyskując maturę na kierunku matematyczno-przyrodniczym w 1929 roku. Wychowanie domowe otrzymał staranne, w duchu patriotycznym. Ojciec, Ludwik pełnił odpowiedzialne funkcje w wytyczaniu nowej drogi z Krakowa do Zakopanego, a społecznie udzielał się m.in. w bardzo zasłużonym krakowskim Towarzystwie Gimnastycznym „SOKÓŁ”, które kształtowało ówczesne małopolskie społeczeństwo w kierunku ofiarności i solidności w codziennym życiu, podobnie zresztą jak i harcerstwo.

Ojciec zmarł nagle i przedwcześnie w 1933 r., co było bezpośrednim powodem rozciągnięcia się okresu studiów Stanisława na Wydziale Leśnym SGGW w Warszawie od roku 1930 aż po rok 1939. W międzyczasie podejmował, z konieczności, pracę zarobkową. Odbывał też kilkumiesięczną praktykę w Chorwacji (ówcześnie część Jugosławii). Przeszedł również przeszkolenie wojskowe w podchorążówce.

II. Wojnę Światową we wrześniu 1939 r. rozpoczynał, zmobilizowany do Przemyśla, w 22. Pułku Artylerii Lekkiej, a następnie, jako oficer ogniowy w nowosformowanym 40 PAL, walczył w rejonie Przemyśla, Jarosławia, Sokała, Rawy Ruskiej, aż do dnia 25 września 1939 r. Dostał się wtedy do niewoli niemieckiej w Niemirowie. 1 X 1939 r., wypełniając

swój oficcerski obowiązek, uciekł z transportu jenieckiego i szczęśliwie dotarł do Krakowa.

Niebawem też rozpoczął, w warunkach okupacji, zawodową pracę terenową. W okresie 1940-1944 był gajowym w Nieznajowej, w pobliżu Przełęczy Dukielskiej, w lasach rodziny **Sobańskich**. W latach 1944-1946 pełnił funkcję leśniczego w Kobylance, powiat Gorlice.

W 1946 r. uzyskał dyplom inżynierski (równoznaczny później z tytułem magistra inżyniera) na swojej macierzystej uczelni – SGGW w Warszawie. W tymże samym roku (1946), po odrzuceniu wcześniejszej propozycji pracy naukowej na SGGW w Warszawie, objął stanowisko nadleśniczego Nadleśnictwa Państwowego Trzebieszki koło Wałcza, w Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Bałtyckiego w Szczecinku. Tu właśnie rozwinął swą działalność zawodową, społeczną oraz na niwie ochrony przyrody.

W 1950 roku przeniesiono go na stanowisko dyrektora nowo-utworzonego Rejonu Lasów Państwowych w Słupsku, gdzie pełnił tę funkcję do roku 1956.

Na mocy porozumienia między Ministerstwami (ówcześnie Leśnictwa i Żeglugi) w 1956 r. został oddelegowany do Koszalińskiego Urzędu Morskiego z siedzibą w Słupsku na stanowisko naczelnika Wydziału Ochrony Wybrzeża. Pozostał na nim do roku 1968. Zmarł w Słupsku dnia 3 kwietnia 1969 r.

W Urzędzie Morskim w Słupsku zorganizował służbę ochrony wybrzeża, którą pełnią zawodowi leśnicy. Ich zadaniem jest utrwalanie wybrzeży wydmyowych i klifowych, zabezpieczenie biologiczne i częściowo techniczne przed abrazją morską i erozją eoliczną (wietrzną), a w końcowej fazie – zakrzewianie i zalesianie wydym nadmorskich. Naczelnik Wydziału Ochrony Wybrzeża KUM dysponował terenowymi Obwodami Ochrony Wybrzeża – w Ustce, Darłowie i Ustroniu Morskim, z 16-oma podległymi Obchodami Ochrony Wybrzeża (zwanymi potocznie „Placówkami”), na łącznej długości około 150 km wybrzeża.

Mgr inż. Stanisław **Farbowski** osobiście dbał o zagospodarowanie biologiczne wybrzeża nadmorskiego i jego bieżącą ochronę, tak przed żywiołami morza i wiatru, jak i przed niesubordynowanymi turystami.

Jako Naczelnik Wydziału Ochrony Wybrzeża KUM w Słupsku doprowadził do sporządzenia 10-letniego planu urządzenia i zagospodaro-

wania (inaczej mówiąc „Operat Urzędzeniowy”) pasa nadbrzeżnego KUM na okres lat 1962-1971. Była to poważna i postawowa praca (terenowa i kameralna) ukierunkowująca gospodarkę wydnowo – leśną na gruntach nadmorskich o powierzchni około 2.500 hektarów, z załączonym albumem około 200 fotografii z wybrzeża nadmorskiego.

Uczestniczył w wielu naradach gospodarczych związanych ze środkową częścią polskiego wybrzeża nadbałtyckiego.

Należał też do składu Komisji Morskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie uczestnicząc systematycznie w jej pracach.

Charakterystyczną cechą działalności zawodowej mgra inż. Stanisława Juliusza **Farbowskiego**, szczególnie w ostatnim jego bez mała 15-leciu , było umiejętne łączenie zagadnień leśnictwa z dalekowzroczną ochroną nadmorskiego środowiska i ochroną pomorskiej przyrody.

Zasłużenie więc, w okresie pracy w KUM, był nagradzany – m.in. srebrną i złotą odznaką resortową „Zasłużony pracownik morza” oraz w roku 1966 honorową odznaką wojewódzką „Za zasługi w rozwoju Województwa Koszalińskiego”.

Pamiętamy też, że w swoim otoczeniu wytwarzał zawsze atmosferę powagi, ale także i koleżeńskiej życzliwości i pogody.

Zbliżająca się setna rocznica urodzin i 40-sta zgonu (1909-1969-2009) jest dobrą okazją do przypomnienia tej niezwyklej Postaci wśród leśników pomorskich drugiej połowy XX. Stulecia.

Źródła informacji:

1. Wywiady rodzinne
2. Wspomnienia własne autora.

Józef Cieplik, Słupsk

Edward Wawrzyniak, Słupsk

ŁOWIECTWO W POWIECIE SŁAWNEŃSKIM

Na terenie powiatu Sławno znajduje się 12 obwodów łowieckich zajmujących powierzchnię 81.016 ha, z czego 25 % t.j. około 20.149 ha porastają lasy.

Obwody łowieckie dzierżawione są przez n.w. Koła Łowieckie:

- „Bałtyk” Ustka	1 obwód,
- „Cyranka” Pieńkowo	1 obwód,
- „Jurand ze Spychowa” Sławno	2 obwody,
- „Leśna Polana” Sławno	1 obwód,
- „Żubr” Sławno	1 obwód,
- „Bielik” Sławno	2 obwody,
- „Odyniec” Żydowo	2 obwody,
- „Echo” Sianów	1 obwód,
- „Słonka” Koszalin	1 obwód.

Trzy spośród w.w. – K.Ł. „Odyniec” Żydowo, K.Ł. „Echo” Sianów i K.Ł. „Słonka” Koszalin organizacyjnie podporządkowane są Zarządowi Okręgowemu **Polskiego Związku Łowieckiego** w Koszalinie.

Pierwsze sześć Kół zrzesza 341 myśliwych, z których 264 posiada uprawnienia selekcyjne upoważniające do prowadzenia selekcji osobniczej samców zwierzyny płowej.

Myśliwi sławieńscy posiadają około 100 psów myśliwskich, z czego 50 % to psy przystosowane do poszukiwań t.zw. postrzałków.

Realizując zadania wynikające z Ustawy „Prawo łowieckie” myśliwi aktywnie uczestniczą w pracach na rzecz poprawy warunków bytowania zwierzyny w łowiskach, o czym świadczą następujące liczby wydatków rocznie (2006/2007):

- zagospodarowanie łowisk	– 193.000,- zł.,
- udział w kosztach ochrony lasu	– 16.804,- zł.,
- dokarmianie zwierzyny	– 179.750,- zł.

Dobrze układa się współpraca Kół Łowieckich z miejscowymi rolnikami w zakresie zabezpieczania upraw rolnych przed szkodami łowieckimi.

W roku gospodarczym 2005/2006 Koła Łowieckie wydatkowały na ten cel kwotę 231.600,- zł.

Myśliwi sławneńscy nie zaniedbują też współdziałania ze szkołami. Przeprowadza się tam systematycznie pogadanki na temat roli i znaczenia łowiectwa w procesach gospodarczych kraju, organizuje się wycieczki do państwów. Odbywa się też regularna współpraca ze szkolnymi Kołami Stowarzyszenia LIGA OCHRONY PRZYRODY. Środki wydane na ten cel w 2007 r. wyniosły około 15.000,- zł.

O ŁOWIECTWIE POLSKIM – OGÓLNI

Łowiectwo w Polsce funkcjonuje na podstawie ustawy „Prawo Łowieckie” z dnia 13 10 1995r. jako integralny element ochrony środowiska i oparte jest na trzech podstawowych zasadach:

1. zwierzyna w stanie wolnym jest własnością Skarbu Państwa
2. gospodarka łowiecka prowadzona jest w ramach obwodów łowieckich, których granice określone są w oparciu o kryteria przyrodnicze; powierzchnia obwodu łowieckiego nie może być mniejsza niż 3.000 ha
3. realizacja zadań Państwa w dziedzinie łowiectwa przekazana jest wyspecjalizowanej organizacji pozarządowej jaką jest **Polski Związek Łowiecki**.

W Polsce funkcjonuje 49 Zarządów Okręgowych PZŁ i 2503 Koła Łowieckie, z których 45 znajduje się w Okręgu Słupskim PZŁ.

W niniejszym artykule pragnę przedstawić Czytelnikom jak zadania Związku Łowieckiego są realizowane w naszym Okręgu.

CHARAKTERYSTYKA ŁOWIECTWA W OKRĘGU SŁUPSKIM

Zarząd Okręgowy POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO w Słupsku obejmuje swą działalnością obszar jaki zajmowało dawne województwo Słupskie. Po realizacji podziału administracyjnego należą tutaj powiaty: Słupsk, Lębork, Bytów, Człuchów i Sławno.

Według danych za rok gospodarczy 2005/2006 w Okręgu działa 71 Kół Łowieckich PZŁ, z czego 45 to koła tzw. „macierzyste”, a 26 to koła „zamiejscowe”. Koła miejscowe zrzeszają 2295 myśliwych, a zamiejscowe – 351. Wśród myśliwych zrzeszonych w kołach miejscowych 56% tj. 1289 osób posiada uprawnienia selekcjonerów samców zwierzyny płowej. 170 myśliwych jest nie stowarzyszonych w kołach.

W ramach Zarządu Okręgowego w Słupsku działają lektorzy PZŁ oraz instruktorzy i sędziowie strzelectwa myśliwskiego.

Zarząd Okręgu PZŁ w Słupsku posiada, wybudowaną siłami społecznymi myśliwych, własną strzelnicę myśliwską w Miastku. Obiekt ten służy do podnoszenia swoich umiejętności strzeleckich, ale też do

szkoleń kandydatów do PZŁ, przeprowadzania egzaminów, konkursów, zawodów dla kół łowieckich, seniorów, prezesów i łowczych.

Powierzchnia dzierzawionych obwodów przez koła łowieckie wynosi 454.134 ha, a obwodów wyłączonych 71.193 ha.

W poprzednich publikacjach („AKTUALIA ...” Nry 28 – 31, 2006-2008 r.) opisując i charakteryzując, w cyklu artykułów, łowiectwo w poszczególnych powiatach Regionu Słupskiego podawałem szereg wielkości, ujętych w liczby, dotyczących danego powiatu. O wiele efektowniej przedstawiają się te wielkości w odniesieniu do skali Okręgu Słupskiego PZŁ.

I tak:

- udział PZŁ w kosztach ochrony lasu wynosił rocznie około 39.000,- zł.
- zagospodarowanie obwodów łowieckich – 555.335,- zł.
- poprawa warunków bytowania zwierzyny – 262.051,- zł.
- dokarmianie zwierzyny – 652.714,- zł.

Łącznie wydatki na gospodarkę łowiecką w Okręgu PZŁ Słupsk wynoszą około 1,5 miliona zł. rocznie. Ale to jeszcze nie wszystko. Pokażne kwoty wydawane są przez Koła Łowieckie na odszkodowania dla rolników. Za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawach rolnych w roku gospodarczym 2005/2006 wydatkowano kwotę 855.144,- zł.

Można postawić pytanie – co to jest zagospodarowanie obwodów powodujące tak wysokie wydatki? W odpowiedzi – warto przedstawić rozmiar istniejących elementów tworzących zagospodarowanie łowisk.

Urządzenia hodowlano – łowieckie według stanu na koniec roku gospodarczego 2005/2006:

- paśniki ok. 1700 sztuk,
- lizawki ok. 6000 sztuk,
- ambony ok. 5000 sztuk,
- voliery ok. 10 sztuk,
- poletka łowieckie stanowiące miejsce żerowania na pniu ok. 950 ha,
- pasy zaporowe ok. 750 sztuk o łącznej długości 150 km,
- zagospodarowanie łąk śródleśnych i przyleśnych ok. 800 ha

Wyjaśnienia też wymaga znaczna kwota 653.000,- zł. wydatkowana (corocznie) w pozycji dokarmianie zwierzyny. Otóż w każdym roku gospodarczym wydaje się w Okręgu znaczne pieniądze na zakup karmy suchej objętościowej około 600 ton, objętościowej soczystej około 3000 ton, treściwej około 1.500 ton oraz około 45 ton soli. Cały ten zapas trafia sukcesywnie do paśników i karmników, a także lizawek.

Zachodzi pytanie skąd pozyskuje się pieniądze na tak poważne wydatki? Otóż najwięcej środków Koła Łowieckie uzyskują ze sprzedaży tusz upolowanych zwierząt, z polowań dewizowych oraz składek od myśliwych.

Mając na uwadze utrzymanie populacji zwierząt danego gatunku odstrzeliwuje się od 10 % do 35 % t.zw. przyrostu zrealizowanego. Np. stan populacji jelenia szlachetnego określany jest w Okręgu na około 7.200 sztuk, a z tej liczby zainwentaryzowanej na dzień 15 03 2006 r. ustala się plan odstrzału na poziomie 34 %, tj. około 2.500 sztuk.

Stan populacji sarny europejskiej wynosi w naszych łowiskach około 20.000 sztuk, a dzika 7.600 sztuk.

Plany odstrzału nie mogą zachwiać żadną populacją zwierząt łownych. W zależności od t.zw. zasobności żerowej łowisk określana jest minimalna i maksymalna obsada zwierząt na jednostkę powierzchni danego gatunku; i tak dla jelenia europejskiego wynosi to od 15 do 50 sztuk / 1000 ha lasu, a dla sarny od 3 do 15 sztuk / 100 ha łowiska.

Charakteryzując problemy łowiectwa Słupskiego Okręgu PZŁ, a wcześniej w poszczególnych powiatach Ziemi Słupskiej pragnąłem przedstawić nie tylko ekonomiczną, ale i społeczną rolę łowiectwa. Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że Zarząd Okręgowy PZŁ w Słupsku organizuje i prowadzi szkolenia dla kandydatów na myśliwych, jak również szkolenia dla kandydatów na selekcjonerów samców zwierzyny płowej, spośród myśliwych, którzy ukończyli 3-letni staż w PZŁ.

Organizowane są też konkursy dla psów myśliwskich.

Od strony krzewienia kultury myśliwskiej urządza się konkursy poezji i pieśni o tematyce łowieckiej, które cieszą się coraz większym zainteresowaniem społeczeństwa.

Mam nadzieję, iż przedstawione, choć w telegraficznym skrócie, problemy łowiectwa poprawią nieco wizerunek myśliwych utarty dotychczas w naszej społeczności.

Od redakcji:

Opublikowany dotychczas cykl artykułów przedstawiających zagadnienia „powiatowe” Słupskiego Okręgu PZŁ w dużej mierze opracował mgr Edward **Wawrzyniak** z Okręgowej Rady Łowieckiej w Słupsku (pięć artykułów w latach 2006-2008)

Jednakże i inni Autorzy wnieśli również swój wkład do tego cyklu. Np. inż. Teresa **Bielecka** („AKTUALIA ...” Nr 1/2005 /25/), mgr Halina **Krauze** („AKTUALIA ...” Nr 1/2007 /29/), mgr inż. Krzysztof **Łunkiewicz** („AKTUALIA ...” Nr 2/2007 /30/).

Nie zapominamy też o imponującej wystawie p.t. „Pojedziemy na łów... w kręgu tradycji łowieckiej” eksponowanej w Zamku Słupskim – Muzeum Pomorza Środkowego w październiku 2004 r. Ukazano tam wtedy ogromne bogactwo kulturowe i obyczajowe myślistwa (szczególnie polskiego) m.in. w postaci wartościowych obrazów, rzeźb, przedmiotów artystycznych i użytkowych wykonanych z kości, poroży i skóry.

Żywimy nadzieję, iż cykl p.t. „Wśród myśliwskiej braci” w naszych „AKTUALIACH ...” nie został już zamknięty. Oczekujemy jeszcze wielu głosów Kolegów myśliwych, którzy zechcą ujawnić nam swoje wspomnienia i spostrzeżenia z przeżyć łowieckich. Myślistwo i sozologia powinny bowiem iść w parze w budowaniu polskiej kultury.

J. C.

BIEŻĄCE INFORMACJE

I.

W listopadzie (od 8 XI 2007) i grudniu 2007r. czynna była wystawa p.t. „Warcino dawniej i dziś”, w salach Filii Nr 8 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Słupsku, ul. Braci Gierymskich Nr 1. Inicjatorką i w znacznej mierze realizatorką tej wystawy była Kierowniczka Filii Nr 8 MBP Pani mgr Anna **Buczkowska-Pawlik**, a eksponatów użyczyła Dyrekcja Zespołu Szkół Leśnych im. Prof. S. Sokołowskiego w Warcinie powiat Słupsk.

II.

Dzięki uprzejmości Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku otrzymaliśmy okazowy egzemplarz kwartalnika „LASZY” – Biuletyn Informacyjny RDLP w Szczecinku Nr 4/2007 z grudnia 2007 r., stron 20, nakład 2300 egzemplarzy. Ten numer poświęcony jest głównie Nadleśnictwu L.P. Borne – Sulinowo utworzonemu na dawnych terenach poligonowych. Nowy kwartalnik jest bogato ilustrowany, posiada okazałą szatę graficzną i podaje interesujące wiadomości, w tym w dużej mierze kronikarskie.

III.

„Dzień Słupskiego Krajobrazu – 2007”, tradycyjnie organizowany w grudniu, w partnerskiej współpracy STKS – LOP – PTTK Słupsk, w salach Filii Nr 8 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Słupsku – poświęcony był wystawie okolicznościowej w związku z kończącym się „Rokiem Szlaków Turystycznych PTTK – 2007” oraz spotkaniu z autorami nowo wydanej publikacji (STSK- LOP Słupsk) Tomu VIII cyklicznego wydawnictwa p.t. „Materiały do poznania regionalizmu słupskiego”, stron 144. Doroczna impreza w dniu 11 grudnia 2007r. zgromadziła 85 uczestników.

Natomiast w dniu 24 stycznia 2008 r. odbyło się „przy wystawie” spotkanie z bibliotekarzami słupskimi ze specjalną prelekcją i dyskusją wokół eksponowanych wydawnictw, szczególnie STSK i LOP Słupsk oraz pozycji turystyczno-krajoznawczych.

W spotkaniu uczestniczyło 17 osób.

IV.

Z inicjatywy Pani mgr inż. Joanny **Gil - Śleboda** z Dretynia otrzymaliśmy zaproszenie na otwarcie wystawy przyrodniczej autorstwa Wiktora **Majaka** p.t. „Lasy dawniej i dziś”. Ta interesująca ekspozycja trwała w siedzibie Nadleśnictwa Dretyn koło Miastka w okresie 15 I – 8 II 2008 r.

V.

W dniach od 3 stycznia 2008r. do 9 stycznia 2008r. przeprowadzono cykl spotkań rocznicowych 80-lecia LOP, w Zespole Szkół w Przechlewie powiat Człuchów. Były to pierwsze obchody jubileuszowe LOP 2008r. Okręgu Słupskiego, przygotowane przez Koła LOP, którymi opiekuje się Pani mgr Janina **Łowiecka**.

VI.

W Charnowie powiat Słupsk, Opiekunka Szkolnego Koła LOP w miejscowej Szkole Podstawowej, Pani mgr Irena **Wiąckiewicz** urządziła specjalne spotkanie „rocznicowe” młodzieży (około 40 osób) z Prezesem Z.O. LOP Słupsk, dnia 13 lutego 2008 r.

VII.

Na specjalną uwagę zasługują dwa spotkania w dniu 13 marca 2008 r. w Człuchowie w Sali Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Janusza Korczaka z okazji 80-lecia LOP w Polsce i 55-lecia jej działalności na Pomorzu Środkowym. Pierwsze spotkanie dla młodzieży z Koła Przyjaciół Ziemi przy Szkole Podstawowej odbyło się przy udziale 65 osób, a drugie, dla dorosłych i młodzieży z Technikum Rolniczego w Człuchowie przy uczestnictwie ok. 95 osób. Inicjatorami tych spotkań były Miejska Biblioteka Publiczna pod dyrekcją Pani mgr Marii **Dąbrowskiej** oraz Zarząd Towarzystwa Miłośników Ziemi Człuchowskiej – Prezes mgr Wiktor **Zybajło** i Sekretarz Pani mgr Edyta Grażyna **Dziuba**. Imprezy te urządzono na tle wystaw okolicznościowych – fotograficznej p.t. „Ciekawostki przyrodnicze w obiektywie Marka Patalasa” oraz ekspozycji ilustrującej dorobek wydawniczy Zarządu Okręgu LOP w Słupsku z lat 1975 – 2007.

Krótkie referaty okolicznościowe – wprowadzające wygłaszali: mgr inż. Marek **Patalas** (prezentacja wystawy fotograficznej), mgr inż. Maciej **Gizowski** (projekt zagospodarowania Miejskiego Parku Przyzamkowego w Człuchowie), mgr inż. Krzysztof **Łunkiewicz** ze Słupska (powiązania łowiectwa z sozologią) oraz Prezes Z.O.LOP Słupsk (Stowarzyszenie LOP w swej historycznej działalności – wybrane zagadnienia).

Wśród licznych gości w spotkaniu z dorosłymi uczestniczyła także m.in. Przewodnicząca Rady Miejskiej w Człuchowie Pani mgr Krystyna **Łuczicka**, nauczycielka Liceum Ogólnokształcącego w Człuchowie.

VIII.

W ramach obchodów 80-lecia Stowarzyszenia, Zarząd Główny LIGI OCHRONY PRZYRODY zorganizował w Warszawie w dniach 15-16 marca 2008r. konferencję popularno-naukową p.t. „Ochrona gatunkowa i co dalej ?”.

W czterech kolejnych sesjach przedstawiono problemy czynnej ochrony zagrożonych gatunków roślin i zwierząt – w Wigierskim Parku Narodowym, w Kampinoskim P.N., w Pienińskim P.N., restytucji żubra w Bieszczadach, działalności banku nasion i zachowania zasobów genowych kraju, ochrony ptaków w miastach i t.d. Referowali te zagadnienia pracownicy naukowcy Uniwersytetów – Łódzkiego, Wrocławskiego, Gdańskiego, ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz innych ośrodków naukowo - badawczych w Polsce.

Ogółem uczestniczyło w imprezie około 200 osób.

Całość obrad prowadził Prezes Zarządu Głównego LOP mgr inż. Władysław **Skalny**, który też wręczał zasłużonym działaczom honorowe, pamiątkowe dyplomy 80-lecia LOP.

Zestawił J.C.

I.

OGÓLNOPOLSKI KONKURS „MÓJ LAS”

- Etap regionalny w Słupsku 2007/2008.

Komisja Konkursowa w czterosobowym składzie: mgr Irena Czyż przewodnicząca oraz członkowie – mgr Teresa **Kalinowska**, mgr Ewa **Maleszka**, mgr Jolanta **Pawelec**, zakończyła swe prace w dniu 10 stycznia 2008 r.

Na konkurs wpłynęło 98 prac z 18 szkół w następującym układzie według grup wiekowych:

- grupa I. – 22 prace z 4 szkół podstawowych,
- grupa II. – 35 prac z 6 szkół podstawowych,
- grupa III. – 18 prac z 4 gimnazjów,
- grupa IV. – 23 prace z 4 szkół ponadgimnazjalnych.

Komisja dokonała klasyfikacji prac konkursowych:

- Grupa I. – pierwsze miejsce – Michał **Samolyk** i Wojciech **Klimkowski** – S.P. Nr 3 Słupsk,
– wyróżnienia – Weronika **Hajkowska**, Agata **Stasiak**, Kacper **Moraczyński** – S.P. Nr 3 Słupsk.
- Grupa II. – pierwsze miejsce – Joanna **Kamińska** i Natalia **Rodziejewicz** – S.P. Nr 3 Słupsk,
– wyróżnienia – Joanna **Wilman** i Małgorzata **Mach** – S.P. Główny, Nikola **Kruszewska**, Paulina **Skalska** – S.P. Charnowo.
- Grupa III. – pierwsze miejsce – Klaudia **Murawska** – Gimnazjum Nr 3 Słupsk,
– wyróżnienia – Aleksandra **Starynowicz** – Gimnazjum Nr 2 Słupsk, Anna **Prochownik** – Gimnazjum Dębica Kaszubska
- Grupa IV. – pierwsze miejsce – Marzena **Dobrzańska** – Zespół Szkół Agrotechnicznych Słupsk,
– wyróżnienia – Małgorzata **Gralak** – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 Słupsk, Marta **Stanek** – Zespół Szkół Agrotechnicznych Słupsk, Marta **Sosnkowska** – Zespół Szkół Agrotechnicznych Słupsk.

Cztery prace z pierwszą lokatą w poszczególnych grupach wiekowych przekazano regulaminowo do etapu centralnego w Warszawie.

Nagrodzeni i wyróżnieni w etapie regionalnym otrzymują upominki rzeczowe.

Młodocianym uczestnikom gratulujemy wystąpienia w konkursie, co wiąże się z wykazaniem cywilnej odwagi i wykonaniem rzetelnej i konkretnej pracy. Opiekunom Szkolnych Kół LOP, z których wywodzą się uczestnicy konkursu – dziękujemy za trud przygotowania młodzieży do kolejnego konkursu, a całej Komisji Konkursowej wyrażamy wdzięczność za bezinteresowną pracę w procesie oceniania zmagających konkursowych młodzieży.

Nadleśnictwom L.P. oraz Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku dziękujemy za wydatną pomoc w fundowaniu upominków rzeczowych przeznaczonych na nagrody konkursowe.

SEKRETARZ Z.O. LOP
mgr Andrzej Gorski

II.

XIX. SŁUPSKI KONKURS SOZOLOGICZNY 2007/2008.

Plon XIX. SŁUPSKIEGO KONKURSU SOZOLOGICZNEGO 2007/2008 – to 184 prace konkursowe nadesłane z 12-stu szkół.

Prawidłowe odpowiedzi na trzy pytania konkursowe:

1. „TAK” (orlik krzykliwy jest ujęty w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, 2001 r.).
2. „Ławica Słupska” lub „Przybrzeżne wody Bałtyku” lub „Zatoka Pomorska” i ewentualnie „Zatoka Pucka”.
3. „2004 r.” (Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. – Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880, wchodzi w życie z dniem 1 V 2004 r.)

Wśród 184 prac 132 zawierały odpowiedzi prawidłowe, a 52 – wadliwe, z jednym błędem merytorycznym.

Większość prac stanowiła zwięzłe odpowiedzi, choć nie brakowało też odpowiedzi obszernych z szerokim opisem przedstawianych zagadnień.

Udział w konkursie brały Koła LOP ze szkół różnych stopni: szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne.

a) S.P. Głobino, powiat Słupsk	- 16 prac
b) S.P. Gąbino, powiat Słupsk	- 6 prac
c) S.P. Charnowie, powiat Słupsk	- 12 prac
d) S.P. Nr 3 im. J. Korczaka, Słupsk	- 45 prac
e) S.P. Nr 10 im. „Polonii”, Słupsk	- 23 prace
f) S.P. im. J. Korczaka, Przechlewo,
powiat Człuchów	- 16 prac
g) Publiczne Gimnazjum, Przechlewo	- 34 prace
h) Gimnazjum Jezierzycze Słupskie	- 1 praca
i) Gimnazjum Nr 4 im. „Orła Białego”, Słupsk	- 5 prac
j) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1,
im. „Noblistów Polskich”, Słupsk	- 17 prac
k) Zespół Szkół Agrotechnicznych
im. Władysława Reymonta, Słupsk	- 8 prac
l) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej
im. Marii Grzegorzewskiej w Sławnie	- 1 praca – zbiorowa.

Przeanalizowano całość materiałów XIX. Konkursu Sozologicznego i drogą selekcji oraz losowania wyłoniono uczestników mających otrzymać nagrody konkursowe w formie drobnych upominków rzeczowych ufundowanych przez Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku, Nadleśnictwa L.P. Słupskiego Okręgu LOP, Urząd Miejski w Słupsku, Zarząd Okręgu Słupskiego LOP.

Wyszczególnienie osób nagrodzonych w XIX. Konkursie:

Szkoła Podstawowa w Głobinie:

1. Magdalena	Pawłyna
2. Julia	Badeńska
3. Dawid	Mikutajcis
4. Marta	Gabriel
5. Julia	Kaczanowska
6. Karolina	Przekota
7. Dawid	Środa

Szkoła Podstawowa w Gąbinie:

8. Nagroda zbiorowa – upominek dla Koła LOP

Szkoła Podstawowa w Charnowie:

9. Nikola **Kruszewska**

10. Natalia	Jarosiewicz
11. Katarzyna	Prusak
12. Czarek	Ślapik

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Janusza Korczaka w Słupsku:

13. Karolina	Czapiewska
14. Michał	Chumek
15. Patrycja	Blechewicz
16. Emilia	Delakowska
17. Adrianna	Sternalska
18. Wojciech	Musiał
19. Roksana	Kowalska
20. Aleksandra	Majchrzak
21. Sylwia	Oleksik
22. Magdalena	Szymkiewicz
23. Ewa	Ternacka
24. Jakub	Moraczyński
25. Michał	Iwański
26. Karol	Jacek

Szkoła Podstawowa Nr 10 im. „Polonii” w Słupsku:

27. Kinga	Krzysiak
28. Walter	Kołnierzak
29. Marta	Michalska
30. Natalia	Pliszka
31. Łukasz	Kołąkowski
32. Ania	Wojciechowska

Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Przechlewie:

33. Monika	Lenc
34. Karolina	Habułyk
35. Mateusz	Bazanowicz
36. Laura	Literska
37. Karolina	Kasik

Publiczne Gimnazjum w Przechlewie:

38. Aleksander	Sądel
39. Maciej	Kubiak
40. Aleksander	Laursen
41. Dawid	Sądek
42. Monika	Szada - Borzyszkowska

43. Ewelina	Perlik
44. Jakub	Dombrowski
45. Marek	Pruski
46. Karolina	Wirkus
47. Wioleta	Garus
48. Agnieszka	Cichecka
49. Mateusz	Gemba
50. Denis	Wirkus
51. Ewelina	Wójcik
52. Mateusz Józef	Modrzejewski
53. Michelle	Laursen
54. Monica	Laursen
55. Małgorzata	Lemańczyk
56. Mateusz	Łozowski

Gimnazjum w Jezierzycach Słupskich:

57. Krzysztof **Dąbrowski** – pierwsza odpowiedź nadesłana
w XIX. Konkursie Sozologicznym

Gimnazjum Nr 4 im. „Orła Białego” w Słupsku:

58. Rafał	Błoński
59. Wioletta	Dufke
60. Olaf	Domaszk
61. Aleksandra	Labuda

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1,
im. „Noblistów Polskich” w Słupsku:

62. Agnieszka	Biegus
63. Paulina	Mazur
64. Martyna	Bransewicz
65. Anna	Kędzior
66. Ewelina	Koziół
67. Daria	Koziół
68. Anna	Skibińska
69. Joanna	Sadura
70. Monika	Kotnicka
71. Dariusz	Podyma
72. Marta	Jcnalska
73. Anna	Lorant
74. Małgorzata	Piskula
75. Marzena	Rynar

76. Magda	Janeczko
77. Kinga	Wutke

Zespół Szkół Agrotechnicznych
im. Władysława Reymonta w Słupsku:

78. Marcin	Pułas
79. Paulina	Buksakowska
80. Justyna	Motarska
81. Iwona	Sokołowska
82. Mateusz	Kurp
83. Mateusz	Jończyk
84. Edyta	Biegus

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej
im. Marii Grzegorzewskiej w Sławnie

Szkolne Koło Ekologiczne LOP przy Szkole Podstawowej:

85. 7-osobowa grupa autorska – nagroda zbiorowa dla Koła LOP
(komplet barwnych plansz
ochrony gatunkowej).

Upominki rzeczowe zostaną z Biura Z.O. LOP w Słupsku, poprzez Dyrekcje poszczególnych Szkół, sukcesywnie przekazywane Adresatom.

Wszystkim Sponsorom, dzięki którym mogliśmy skompletować zespoły upominków, przekazujemy niniejszym uprzejme i gorące podziękowania. Pedagogom czuwającym nad młodzieżą w trakcie rozwiązywania zadań konkursowych ślemy serdeczne słowa uznania za poniesiony trud kierowania młodzieżą LOP-owską przy wykonywaniu nieobowiązkowych prac społecznych. Uczestnikom zaś konkursu gratulujemy „śmiałego wejścia w temat” i sięgnięcia po zwycięskie konkursowe laury.

PREZEZ Z.O. LOP
dr inż. Józef Cieplik

Zespół Autorski Zeszytu 1/2008 (31) –

Janina **Łowiecka**,

Edward **Wawrzyniak**,

Andrzej **Gorski**,

Józef **Cieplik**

Opracowanie redakcyjne – Józef Cieplik

Skład komputerowy – Hanna Gorska

Nakład – 500 egz. – 2008r.

Druk – PPU "BOXPOL" Sp. z o.o.

Słupsk, ul. Wiejska nr 28

Tel. / fax. (0-59) 842-43-71

Wydawca – Zarząd Okręgu Stowarzyszenia

LIGA OCHRONY PRZYRODY

76-200 Słupsk,

Al. H. Sienkiewicza nr 20, II p.

Tel. (0-59) 842-32-81 i 842-25-18.

SPIS ZAWARTOŚCI

Zeszytu Informacyjnego Z.O. LOP Słupsk

Nr 1/2008 (31) – Rok XVI. – marzec 2008

Do Czytelników...	strona 2.
Z ŻYCIA LOP OKRĘGU SŁUPSKIEGO	strona 3.
1. Przegląd działalności organizacyjno-problemowej Zarządu Okręgu Stowarzyszenia LOP w Słupsku w 2007 r. - dr inż. Józef Cieplik, mgr Andrzej Gorski	strona 3.
2. Obchody 80 rocznicy powstania LOP w Polsce (1928-2008) zorganizowane w Zespole Szkół w Przechlewie – – „Chrońmy przyrodę dla siebie” - mgr Janina Łowiecka	strona 6.
3. Bociany i żaby pojawiają się wiosną. - mgr Janina Łowiecka	strona 9.
SYLWETKI LEŚNIKÓW POMORSKICH	strona 12.
1. Mgr inż. Stanisław Juliusz Farbowski (1909-1969) - dr inż. Józef Cieplik	strona 12.
WŚRÓD MYŚLIWSKIEJ BRACI	strona 15.
1. Łowiectwo w powiecie sławieńskim - mgr Edward Wawrzyniak	strona 15.
2. O łowiectwie polskim – ogólnie. - Charakterystyka łowiectwa w Okręgu Słupskim - mgr Edward Wawrzyniak	strona 17.
BIEŻĄCE INFORMACJE	strona 21.
MŁODZIEŻOWE KONKURSY PRZYRODNICZE	strona 24.
I. Ogólnopolski Konkurs „Mój Las” - Etap regionalny w Słupsku 2007/2008 - mgr Andrzej Gorski	strona 24.
II. XIX. Słupski Konkurs Sozologiczny 2007/2008 - dr inż. Józef Cieplik	strona 25.

ISSN 1640 – 1409

Gotycka kaplica św. Jerzego w Słupsku
- w otoczeniu drzew, na przedwiośniu.

Fot. Irena Teresa Gorzechowska.

Na pierwszej stronie okładki –
- orzeł bielik.

Fot. Mariusz Zielonka.

ISSN 1640 – 1409